

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 12. april 2016 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål nr. 146 (Alm. del)

Kan ministeren redegøre for, hvordan SU påvirker den sociale mobilitet?

Svar

I en dansk kontekst er der foretaget relativt få undersøgelser af, hvordan SU'en påvirker den sociale mobilitet. Danske undersøgelser af SU og social mobilitet baserer sig navnlig på SU-reformen i 1988, som bl.a. øgede SU-stipendiet med op til 57 pct., hvilket gør det vanskeligt at generalisere ud fra. Internationalt set er der store forskelle i uddannelses- og uddannelsesstøttesystemer, hvorfor det også er vanskeligt at overføre resultaterne fra udenlandske undersøgelser til danske forhold.

På denne baggrund vurderes det, at der er begrænset forskningsbaseret viden om, hvordan SU påvirker den sociale mobilitet. De relativt få undersøgelser giver således heller ikke et klart billede af en evt. sammenhæng.

En gennemgang af forskningslitteraturen har identificeret tre danske undersøgelser af effekten af SU, der samtidigt inddrager familiebaggrund i analysen, og som er udgivet i fagfællebedømte tidsskrifter.

Nielsen, Helena Skyt, Torben Sørensen og Christopher Taber (2010) undersøger SU-reformen i 1988 og finder, at tilgangen til universiteterne øges med 1,35 procentpoint ved en stigning i SU'en på \$1.000.^{1,2} Undersøgelsen finder, at studerende fra familier med et mindre økonomisk råderum reagerer mest. Forskellen er dog relativt lille og er ikke statistisk signifikant.

Arendt, Jacob Nielsen (2013) undersøger samme SU-reform.³ Ved en stigning i SU på 10 pct. finder Arendt (2013) et 13,6 pct. lavere frafald blandt studerende med forældre uden en videregående uddannelse efter SU'en blev forhøjet. Undersøgel-

¹Nielsen, Helena Skyt, Torben Sørensen og Christopher Taber (2010): *Estimating the Effect of Student Aid on College Enrollment: Evidence from a Government Grant Policy Reform*, *American Economic Journal: Economic Policy*, Vol. 2, No. 2, 2010, p. 185-215

² Omregnet til danske kroner efter valutakursen i 2010 svarer det til 5.625 kr. pr. år.

³ Arendt, Jacob Nielsen (2013): *The impact of public student grants on drop-out and completion of higher education – evidence from a student grant reform*, *Empirical Economics*, 44, 3: 1545-1562

1. juni 2016

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 16/012336-13

sen finder derimod ingen signifikante effekter for studerende, hvis forældre har en videregående uddannelse.

Humlum, M. K. & R. M. Vejlin (2013) undersøger SU'ens betydning for gymnasieelever.⁴ Undersøgelsen udnytter, at personer på samme skoleårgang får SU på forskellige tidspunkter afhængigt af, hvornår de er født. Resultaterne viser, at mere SU medfører mindre erhvervsarbejde, og effekten er størst for elever fra lavindkomstfamilier. Øges SU'en med 1.000 kr. nedbringes graden af erhvervsarbejde med 1,2 procentpoint mere for elever i den nederste indkomstkventil i forhold til elever i den øverste indkomstkventil. Undersøgelsen finder dog ingen effekter på karakterer.

De internationale forskningsresultater kan være vanskelige at overføre til en dansk kontekst. Det skyldes ikke mindst, at der er fri og gratis adgang til de danske uddannelsesinstitutioner samtidigt med, at den danske uddannelsesstøtte i et internationalt perspektiv er høj. Derudover er der en række andre forhold af betydning, herunder skatte- og overførselssystemets indretning.

Eksempler på udenlandske fagfællebedømte undersøgelser ses herunder.

Avdic og Gartell (2015) benytter en svensk SU-reform i 2001 til at identificere effekten af finansiel støtte på studerendes gennemførelstider.⁵ Den svenske SU-reform indebar, at den samlede SU-ydelse (lån og støtte) blev fastholdt, mens støtteandelen blev større (fra 27,8 pct. til 34,5 pct.). De studerende fik samtidigt lov til at tjene mere ved siden af studierne. Resultaterne indikerer, at den svenske SU-reform fik de studerende med en lav socioøkonomisk baggrund til at arbejde mere ved siden af studiet. Efter SU-reformen tjener de i gennemsnit 2.400 svenske kroner mere pr. år end studerende med en høj socioøkonomisk baggrund.⁶ SU-reformen skabte tilsvarende en længere gennemførelstid på 10 pct. for den samme gruppe.

*Dynarski (2003)*⁷ og *Dynarski (2000)*⁸ viser, at en stigning i uddannelsesstøtten ikke påvirker forskelligt på tværs af sociale kår. Resultaterne viser, at en stigning i uddannelsesstøtte på \$1.000 i USA medfører en stigning i tilgangen til de videregående uddannelser på henholdsvis 3,6 procentpoint (for studerende med afdøde, pensionerede eller invalide forældre) og 4-6 procentpoint (for studerende fra mellem- og højindkomstfamilier). Der er dog ikke tale om en signifikant forskel.

Med venlig hilsen

Ulla Tørnæs

⁴ *Humlum, M. K. & R. M. Vejlin (2013): The Responses of Youth to a Cash Transfer Conditional on Schooling: A Quasi-Experimental Study, Journal of Applied Econometrics, Vol. 28*

⁵ *Avdic, D. & M. Gartell (2015): Working while studying? Student aid design and socioeconomic achievement disparities in higher education, Labour Economics, Vol. 33 pp. 26-40*

⁶ Omregnet til danske kroner efter valutakursen i 2010, svarer det til 1.876 kr. pr. år.

⁷ *Dynarski, S. (2003): Does Aid Matter? Measuring the Effect of Student Aid on College Attendance and Completion, American Economic Review, Vol 93, No. 1*

⁸ *Dynarski, S. (2000): Hope for Whom? Financial Aid for the Middle Class and Its Impact on College Attendance." National Tax Journal, 53(3): 629-61*